

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

Quan no hi ha dret, el Síndic amb tu!

Programa educatiu sobre els drets i els deures
dels infants i el Síndic de Greuges
Educació primària

Quan **no hi ha dret,**
el Síndic amb tu!

Tens dret és la primera proposta del programa per mitjà de la qual l'alumnat entrarà en contacte amb els personatges i coneixerà quines són les seves curiositats i les primeres descobertes que fan sobre el tema que ens ocuparà al llarg de les cinc sessions: conèixer què fa el defensor dels infants.

Aquesta primera proposta planteja saber què és un dret, a quins aspectes fa referència i quines repercussions tenen els drets en la vida quotidiana. Així, seguint l'esquema plantejat en la presentació del programa, aquesta serà la primera aproximació al tema.

OBJECTIUS

- Conèixer el concepte de dret
- Saber que els infants tenen uns drets especials
- Diferenciar el que és un dret universal d'allò que cadascú considera important per a si mateix

CONTINGUTS RELACIONATS

- Els drets de la infància
- La relació entre dret i benestar

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Durada aproximada: 50 minuts. Depenent de la implicació del grup i del temps que ocupin les discussions, pot allargar-se fàcilment.

La sessió s'estructura a partir dels moments següents:

- Plantejament del tema: *Tens dret*
- Proposta de treball: *Què és un dret?*

Tens dret Fitxa 1

Jordi Yasmina Je-la Belinda

En Jordi, la Yasmina, en Je-la i la Belinda aviat aniran a fer una visita al Síndic de Greuges amb l'escola. Com que estan tots molt encuriositats, en Je-la ha mirat per Internet el web del Síndic i ha llegit que el Síndic defensa els drets de les persones. Què és això dels drets? - es pregunten tots.

Què és un dret?

Investigant, investigant, han esbrinat que els drets recullen tot allò imprescindible perquè les persones puguin viure amb bones condicions i que els infants tenen uns drets especials. Ràpidament, tots han començat a pensar quins haurien de ser aquests drets, però sembla que s'han embolicat una mica.

Llegiu el que diu cadascú i marqueu els que penseu que són realment drets.

<p>1. Tenim dret a triar el sopar cada dia.</p> <p>2. Cap infant pot ser maltractat per ningú.</p> <p>3. Tots els infants tenim dret a anar a dormir a l'hora que vulguem.</p>	<p>1. Tots els infants hem de tenir una família.</p> <p>2. Els infants hem de viatjar, com a mínim un cop a la vida, a Disneyland.</p> <p>3. Tenim dret a menjar llaminadures.</p>
<p>1. Tots els infants tenim dret a estudiar i aprendre.</p> <p>2. Tenim dret que ens cuidin i ens estimin.</p> <p>3. Els infants hem de rebre una paga setmanal.</p>	<p>1. Els infants tenim dret a donar la nostra opinió.</p> <p>2. Tots els infants hem de poder anar al matge quan estem malalts.</p> <p>3. Tenim dret a anar a la piscina a l'estiu.</p>

Quan **no hi ha dret**, el Síndic amb tu! Educació primària - Material de l'alumne PÀG. 1

Plantejament del tema: *Tens dret*

Aquesta primera sessió emfasitza en la comprensió del *dret* com a concepte; en concret, en els drets dels infants.

Abans de començar el treball que proposa la fitxa, convé que els alumnes posin en comú les seves percepcions i les idees prèvies que tenen sobre aquest tema.

Compartir-les i parlar-ne amb la resta del grup ajudarà a conèixer les representacions i ens informarà sobre quines són adequades i quines no per ajustar la proposta a les necessitats del grup.

Per fer aquesta posada en comú podem formular preguntes com ara:

- De segur que heu sentit parlar dels drets humans. Recordeu quan? Amb relació a què va sortir el tema?
- A quines coses pensem que tenim dret?
- Heu fet servir mai la frase *No hi ha dret?* Quan feu servir aquesta frase? Penseu que seria substituïble per *No és just?*

Un cop exposats els coneixements previs i les curiositats o els interessos que el tema desperta, passarem a tractar el tema central que proposa aquesta primera sessió: els drets.

Proposta de treball: *Què és un dret?*

Un cop situat el tema, els mateixos personatges presenten l'activitat als alumnes. Els personatges exposen una clara definició de drets: els drets recullen tot allò imprescindible perquè les persones puguin viure. També assenyalen que els infants tenen uns drets especials per permetre que creixin sans i feliços fins que es facin grans. Convé parlar d'atenció en aquests dos aspectes i contrastar amb els infants si les seves definicions o representacions s'hi ajusten o se n'allunyen.

Un cop tancat el concepte de dret, es planteja reflexionar sobre alguns dels drets que tenen els infants. En concret, es planteja una feina col·laborativa per grups en què es comparteixin reflexions entorn d'allò que es considera un dret o allò que més aviat respon a un caprici o a un dret malentès.

Per fer-ho caldria que els alumnes fessin grups d'un màxim de quatre persones i discutissin entre tots com classificarien les aportacions de cadascun dels personatges.

Per facilitar la posada en comú posterior és útil emplenar la graella que acompanya la fitxa, en la qual es pot fer una llista dels drets identificats.

Un cop acabada la feina per grups, es convida els alumnes a posar en comú les seves reflexions. En aquest exercici podem aprofitar, a partir de les seves respostes, per ampliar continguts respecte al significat de cada dret.

Així, es poden aportar les informacions següents:

SÓN DRETS

• Tenim dret que ens cuidin i que ens estimin

Els infants tenen dret que els tractin amb estima i afecte. El preàmbul de la Convenció sobre els drets de l'infant fa un esment de la necessitat de proporcionar als infants una cura i una assistència especials a causa de la seva vulnerabilitat i subratlla de manera especial la responsabilitat primordial de la família pel que fa a la protecció i l'assistència dels infants.

• Tots els infants hem de tenir una família

L'infant té dret a créixer al si d'una família que cobreixi les seves necessitats materials, el protegeixi, se'n faci responsable i li permeti créixer en un ambient afectiu que potencii el desenvolupament de la seva personalitat. Cal destacar que sigui quina sigui l'estructura o el model familiar l'important és assegurar un ambient d'estima i seguretat afectiva.

• Cap infant no pot ser maltractat per ningú

Tots els infants han de ser protegits davant qualsevol forma de maltractament, incloent-hi les situacions d'explotació o abandonament.

• Tots els infants tenim dret a estudiar i aprendre

Tots els infants tenen dret a l'educació i l'Estat té l'obligació d'assegurar-los almenys l'educació primària gratuïta i obligatòria. L'aplicació de la disciplina escolar ha de respectar la dignitat de l'infant com a persona.

• Tenim dret a anar al metge quan estem malalts

Tots els infants tenen dret a viure amb salut i a tenir accés a serveis mèdics i de rehabilitació. Els adults (familiars, governs, educadors, mestres, etc.) han de vetllar perquè es trobin bé.

• Els infants tenim dret a donar la nostra opinió

Tots els infants tenen dret a expressar-se lliurement i a ser consultats i respectats en les seves opinions i valors, i per poder fer-ho cal que estiguin informats.

NO SÓN DRETS

És possible que algun grup identifiqui algunes de les afirmacions restants com a drets. En aquest cas, cal formular preguntes que provoquin un conflicte en les seves idees prèvies. Per exemple:

- Tenim dret a triar el sopar cada dia? I a menjar totes les lliminadures que vulguem? Quines conseqüències podria tenir això?
- Anar a Disneyland, anar a la piscina o jugar al parc es podrien considerar com a drets pel fet que fan referència a situacions de joc i esbarjo? Per què sí o per què no?

Un cop aclarits quins són drets i quins no, cal destacar els aspectes fonamentals vinculats als drets de la infància:

• La Declaració universal dels drets de l'infant

Des del moment que naixem fins els divuit anys, totes les persones tenim uns drets especials que recull la Declaració universal dels drets de l'infant.

• La universalitat

Tots els infants del món, amb independència d'on visquin, quina llengua parlin o si són pobres o rics, tenen aquests drets.

• La responsabilitat dels governs

Els governs de cada país han de fer tot el que calgui perquè es respectin els drets de tots els infants que viuen al seu territori. I es comprometen a fer-ho signant la Convenció sobre els drets de l'infant.

Finalment es pot provocar un debat interessant entre els infants. Totes les persones, pel fet de viure amb altres persones, tenim deures.

Potser serà convenient encetar una conversa sobre quins són els nostres deures. Podem encetar el debat fent preguntes com ara:

- Anar a escola és un dret, un deure o totes dues coses?
- Com ens comprometem amb el que ens envolta per poder millorar-ho?
- Quina ha de ser la nostra actitud respecte d'allò que és de tots?

La sessió finalitza plantejant als alumnes els dubtes i les noves incògnites dels protagonistes.

En la sessió següent es treballaran alguns d'aquests temes; amb tot, és interessant animar-los a cercar informació sobre les qüestions esmentades.

Per estructurar la recerca podem formular les preguntes següents:

- Qui s'encarrega que es compleixin els drets?
- On es recullen tots els drets de la infància?
- Qui ha decidit quins són els drets?

No cal que facin una recerca exhaustiva, atès que aquests temes es treballaran en sessions posteriors, però fer la cerca els facilitarà la comprensió del tema.

Amb aquest objectiu, es proposen senzills suggeriments com ara:

- Preguntar a familiars o amics si coneixen la Declaració universal dels drets de l'infant.
- Cercar el text de la Convenció per Internet.
- Buscar referències als drets en la premsa diària o en els programes de televisió.

RECURSOS PER AMPLIAR EL TEMA

SÍNDIC DE GREUGES

La Convenció sobre els drets de l'infant explicada de manera senzilla:

http://www.sindic.cat/infants/pdf/convencio_cat.pdf
(Consulta 14.05.08)

Aquesta segona activitat aprofundeix en els drets de la infància. Per facilitar la comprensió del que és un dret i per familiaritzar-los amb els drets dels infants, es proposa identificar les temàtiques o els àmbits que recull la Convenció sobre els drets de l'infant i com això es tradueix en la salvaguarda, la millora i la protecció dels infants.

OBJECTIUS

- Conèixer la naturalesa dels drets i identificar-ne la importància per al benestar dels infants
- Reconèixer els àmbits als quals fan referència els drets

CONTINGUTS RELACIONATS

Els drets de la infància i la seva relació amb:

- Les bones condicions de vida
- La protecció dels infants més vulnerables
- La participació en la vida comunitària

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Durada aproximada: 50 minuts. Depenent de la implicació del grup i del temps que ocupin les discussions, pot allargar-se fàcilment.

La sessió s'estructura a partir dels moments següents:

- Plantejament del tema: *Els drets de la infància*
- Proposta de treball: *Els perquè de la Convenció sobre els drets de l'infant*

Els drets de la infància Fitxa 2

Avui, la colla d'amics ha aconseguit a la biblioteca un llibre on s'explica la Convenció sobre els drets de l'infant. S'hi recullen tots els drets reconeguts als infants per les Nacions Unides el 1989. En una de les pàgines centrals s'explica què volien aconseguir les persones que van escriure el text de la Convenció.

Els perquè de la Convenció sobre els drets de l'infant

Estimats col·legues, hem de vetllar perquè tots els infants tinguin cobertes les seves necessitats bàsiques, és a dir, que disposin de tot el que necessiten per poder viure en bones condicions.

I tant! A més hem de pensar a promoure lleis que emparin els infants i els protegeixin de tot allò que els pugui fer mal.

Hi estic totalment d'acord. També hem de pensar en els infants que viuen situacions socials especials, com els que tenen problemes a casa, pateixen alguna discapacitat o viuen en països en guerra. El text hi ha de pensar especialment.

No ens hem d'oblidar que l'infant és un ciutadà més i, per tant, ha de poder participar activament en la societat on viu.

Quan **no hi ha dret**, el Síndic amb tu! Educació primària - Material de l'alumne PÀG. 1

Plantejament del tema: Els drets de la infància

Abans de començar l'activitat convé recuperar alguns dels continguts treballats en la sessió anterior.

En primer lloc, cal recordar el concepte de dret per recollir quines són les idees prèvies que en tenen els alumnes i així intentar acordar una definició com més ajustada millor al que es va treballar en la primera sessió.

L'altre aspecte és compartir les informacions i els materials que els infants hagin seleccionat en la recerca sobre drets dels infants. A més dels materials que puguin aportar els alumnes, disposeu del web d'infants del Síndic, on trobareu recursos amb bibliografia i webgrafia escaients.

Un cop situat el tema, es planteja una lectura del material de treball de l'alumnat. És amb aquesta lectura que s'informa dels quatre àmbits d'acció considerats en el text de la Convenció sobre els drets de l'infant.

- Assegurar les necessitats bàsiques.
- Protegir-los contra allò que els pugui perjudicar.

- Prestar una atenció especial a infants en situacions especials (sense família, en conflictes armats, discapacitats, etc.).
- Garantir-los la participació en la societat com a ciutadans de ple dret.

És interessant que els alumnes intentin posar exemples sobre què pot fer referència a cada àmbit. Fer aquesta primera aproximació els facilitarà la reflexió i, per tant, la comprensió de la segona part de l'activitat.

Proposta de treball: Els perquè de la Convenció sobre els drets de l'infant

L'activitat proposada persegueix que els alumnes facin un pas més enllà en aquesta aproximació als drets de la infància.

En concret, es tracta d'associar un seguit de drets amb l'àmbit corresponent. D'aquesta manera els infants reflexionaran sobre drets específics que recull la Convenció (amb textos adaptats al seu nivell de comprensió) per mirar d'entendre per què hi són.

Per fer-ho es proposa una senzilla dinàmica de grups. El material necessari per fer l'activitat és a la fitxa de l'alumne i a la carpeta de materials del CD-ROM.

DINÀMICA

1. Cada infant rep una cartolina amb un dret o article explicat de manera entenedora.
2. Cada dret té un determinat color de fons i una petita icona. El color de fons no té cap sentit (s'ha aplicat de manera aleatòria); en canvi, la icona és comuna a tots aquells drets que fan referència al mateix àmbit d'acció.
3. S'explica als infants que han de formar grups amb els companys seguint les indicacions de les cartolines que tenen. Així, l'alumnat ha d'identificar l'atribut que dona coherència a la seva agrupació (color o icona).

4. Un cop reunit tot el grup, entre tots han de decidir quin àmbit dóna resposta als drets que tenen.
5. Cal argumentar la tria i anotar els drets que tenen entre tots al full de treball.

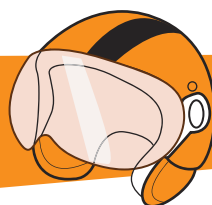
Un cop fet, els quatre grups faran una posada en comú per comprovar que no hi hagi àmbits repetits o àmbits confosos. El resultat final el podrà recollir cada alumne a la gaella del seu full.

Els drets seleccionats queden, doncs, estructurats de la manera següent:

COBRIR LES NECESSITATS BÀSIQUES

- Tots els infants tenen dret a amor.
- Tots els infants tenen dret a rebre l'atenció necessària per créixer.
- Tots els infants són iguals, sense distinció de sexe, color, religió o nacionalitat.
- Tots els infants tenen dret a un nom i a una nacionalitat.
- Tots els infants tenen dret a menjar de manera adequada i saludable.
- Tots els infants tenen dret a l'educació.
- Tots els infants tenen dret a l'atenció mèdica.
- Tots els infants tenen dret a jugar.
- Tots els infants tenen dret a accedir a la seva cultura.
- Tots els infants tenen dret a un medi ambient saludable i no contaminat.

PROTEGIR

- Tots els infants han de ser protegits de qualsevol forma d'explotació, abús o abandonament.
- Cap infant no ha de patir explotació laboral.
- Cap infant no ha de patir cap tipus d'abús.
- Tots els infants han de ser protegits de la guerra.
- Cap infant no ha de patir abús sexual.

DONAR SUPORT A INFANTS EN SITUACIONS ESPECIALS

- Els infants amb situacions especials físiques, psíquiques o socials tenen dret a rebre una atenció especial.
- Els infants sense família tenen dret a una protecció especial.
- Els infants refugiats tenen dret a assistència especial.
- Els infants amb discapacitats tenen dret a atenció especial.
- Els infants en conflicte amb la llei tenen dret a assistència especial.

PARTICIPAR

- Tots els infants tenen dret a expressar-se lliurement.
- Tots els infants tenen dret a ser respectats en els seus valors i opinions.
- Els infants tenen dret a expressar les seves opinions.
- Els infants tenen dret a practicar la seva religió.
- Els infants tenen dret a associar-se amb d'altres.
- Els infants tenen dret a la informació.

CAL PARAR ATENCIÓ ALS ASPECTES SEGÜENTS:

- És possible que el grup no estigui complert, per la qual cosa potser no calen totes les cartolines. En qualsevol cas és convenient que els quatre àmbits quedin equilibrats quant a participants.
- El material es troba a la fitxa de l'alumne; de tota manera, la carpeta de materials que trobareu al CD-ROM en té una còpia que cada mestre pot utilitzar, canviant allò que consideri oportú, imprimir-la, retallar-la i repartir-la entre els alumnes. Per facilitar l'activitat, us recomanem que feu una còpia a color d'aquest material.

Un cop finalitzat l'exercici, es convida els alumnes a verbalitzar què en pensen sobre els drets i si troben que allò que recullen és necessari per garantir que els infants creixin sans i feliços. Per facilitar aquesta reflexió podem formular les següents preguntes:

- De què serveix tenir drets?
- Penseu que són una mesura de protecció?
- Trobeu que són necessaris?
- Penseu que tots són igual d'importants?

És possible que en aquesta reflexió els infants tendixin a analitzar o reflexionar sobre realitats allunyades on malauradament els drets són fàcilment vulnerats. Encara que aquest exercici d'empatia i solidaritat vers aquestes realitats és molt interessant, la proposta convida de manera específica a pensar en la pròpia realitat, en el seu quotidià, ja que és aquí on el Síndic de Greuges i l'adjunt al síndic per a la infància tenen un paper important a complir.

Per acabar la sessió podem formular-nos la mateixa pregunta que es fan els personatges: *qui s'encarrega que es respectin els drets?* Com ja s'ha apuntat, segurament en algun moment del debat els alumnes s'hauran plantejat que és possible que en alguns casos no es respectin els drets, de manera que els podem animar a reflexionar sobre les qüestions següents:

- Qui s'encarrega d'assegurar que aquests drets es respectin?
- Què passa si no es respecten?

Aquestes preguntes es poden deixar obertes perquè intentin trobar respostes amb vista a la propera sessió, en què es treballaran aquests aspectes.

RECURSOS PER AMPLIAR EL TEMA

En aquest enllaç trobareu diverses propostes, recursos i materials per aprofundir sobre el tema.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA. Els drets dels infants

Fitxa material "Maleta Didàctica Jocs"

<http://www.diba.es/dretsinfant/fitxarecurso16.asp>

Fitxa material "Joc de cartes dels drets dels infants"

<http://www.diba.es/dretsinfant/fitxarecurso18.asp>
(Consulta 14.05.08)

El treball de les dues sessions anteriors ha posat els infants en relació amb els drets de la infància i la seva raó de ser. Possiblement els vostres alumnes ja han tingut l'oportunitat de parlar en altres ocasions sobre l'estat de la infància i és possible que el discurs sobre la necessitat dels drets els porti a analitzar les situacions de contextos allunyats de la seva realitat. Tenint en compte tot això, en aquesta ocasió es planteja que els infants reflexionin a fons sobre situacions possibles en el seu entorn immediat i s'adonin de la importància de detectar-les, de prendre'n consciència i de la possibilitat de millorar-les.

OBJECTIUS

- Detectar algunes situacions que poden comportar una vulneració dels drets
- Identificar algunes de les vies necessàries per millorar aquestes situacions
- Prendre consciència de la pròpia capacitat d'actuació
- Despertar un sentiment de compromís envers la millora

CONTINGUTS RELACIONATS

- Els drets de la infància
- Deures de la infància: responsabilitats envers la convivència i envers un mateix
- La defensa dels drets

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Durada aproximada: 50 minuts. Depenent de la implicació del grup i del temps que ocupin les discussions, pot allargar-se fàcilment.

La sessió s'estructura a partir dels moments següents:

- Plantejament del tema: *Els drets, cosa de tots i totes*
- Proposta de treball: *Qui se n'ocupa?*

Plantejament del tema: Els drets, cosa de tots i totes

La darrera sessió es va finalitzar amb preguntes sobre què passava quan es vulneraven els drets i qui vetllava perquè es respectessin.

La presentació que fan els protagonistes ens pot ajudar a recuperar aquesta conversa i conèixer les idees que en tenen els infants del grup.

Així, per començar la sessió, a més de la lectura de la presentació, podem formular les preguntes següents:

- Penseu que al vostre voltant hi ha situacions en què no es respecten els drets de la infància? Quines?
- Què penseu que es pot fer en aquestes situacions? Qui penseu que se n'hauria de preocupar i d'intentar resoldre-les?

L'activitat que es presenta pot ser un bon punt de partida per fer la reflexió al voltant de qui se n'hauria d'ocupar, ja que hi apareixen possibles persones i

Fitxa 3

Els drets, cosa de tots i totes

Ara que els nostres amics coneixen quins són els drets de tots els infants, veuen certes situacions amb uns altres ulls i diuen "No hi ha dret", i després discuteixen sobre què caldria fer. El que no tenen tan clar és qui se n'hauria de fer càrrec. Tot pensant-hi han fet una petita llista de qui pensen que s'hauria d'encarregar que es respectessin els drets dels infants.

Qui se n'ocupa?

Mireu la llista i marqueu quins penseu que són responsables que es respectin els drets dels infants.

Els amics i els companys

Tothom, ningú no pot deixar passar determinades situacions

El govern del país

La policia

La família

El Síndic de Greuges

Després, han comentat algunes situacions que coneix cadascú i on pensen que no es respecten els drets d'algun infant. Llegiu-ho i digueu si penseu que s'està vulnerant algun dret i, si és així, qui penseu que hi hauria d'intervenir.

En Je-la comenta que al pati molts nens juguen a futbol i hi ha pilotes per tot arreu. Això fa que moltes nenes i alguns nens rebin pilotades i a més deixa poc espai per a altres jocs.

Penses que es vulnera algun dret? Quin? Què caldria fer i qui se n'hauria d'ocupar?

La Belinda s'ha adonat que en Bernat, que va en cadira de rodes, no pot entrar al parc del barri perquè cal pujar i baixar escales. Que no li poden posar més fàcil?

Penses que es vulnera algun dret? Quin? Què caldria fer i qui se n'hauria d'ocupar?

Quan **no hi ha dret**, el Síndic amb tu!
Educació primària - Material de l'alumne PÀG. 1

institucions que poden tenir un paper destacat en la millora de les situacions. Entre aquestes hi ha la figura del Síndic i, encara que és probable que els alumnes no tinguin una representació clara de quines en són les funcions, és interessant que comencin a associar-ne el nom amb la defensa dels drets de les persones.

Així, tot i que no identifiquin amb claredat quan intervé el Síndic, en quins casos o en quina part del procés, és interessant parlar-ne i conèixer les funcions o els papers que li atribueixen els alumnes. D'aquesta manera serà possible ajustar el contingut de les sessions que fan referència al Síndic i connectar-les amb les impressions i els coneixements previs dels alumnes.

En qualsevol cas, la intenció d'aquesta activitat és que els infants s'aproximin a la idea que hi ha certes situacions que requereixen actuacions específiques (pot ser la del defensor de les persones) i d'altres que necessiten que tothom estigui sensibilitzat amb el tema, ja que tots podem fer alguna cosa pels drets dels altres.

Els amics i
els companys

Tothom, ningú no
pot deixar passar
determinades
situacions

El govern
del país

La policia

La família

El Síndic de
Greuges

Proposta de treball: Qui se n'ocupa?

L'activitat central convida a continuar la reflexió encetada. En aquest cas, per fer-la es parteix d'uns casos ficticis que els alumnes hauran d'analitzar. Mitjançant aquesta anàlisi l'alumnat haurà de:

- Sensibilitzar-se respecte d'algunes situacions d'injustícia que són presents en el seu entorn. Caldrà que exposi amb les seves paraules aquesta situació, per què la troba injusta, quines accions caldria que es fessin per redreçar-la i qui les hauria de fer.
- Arribar a un acord sobre allò que de manera individual o col·lectiva es pot fer per millorar aquestes situacions. Compartir amb els altres les diverses visions que tenen sobre els problemes els permetrà ampliar les perspectives sobre què s'hi pot fer.

Encara que alguns casos poden estar molt connectats amb el seu quotidià, la intenció no és fer que els infants se sentin els responsables d'aquestes situacions, sinó provocar un debat que els ajudi a veure quina és la seva capacitat d'acció i fer-los conscients dels valors de la participació i del compromís envers els altres.

Per facilitar la participació i que tots els alumnes puguin opinar i dir la seva, és convenient organitzar la classe en grups de quatre o cinc alumnes. Aquesta part de l'exercici pot tenir una durada màxima de vint minuts. Passat aquest temps, es farà una posada en comú on es puguin escoltar i compartir les conclusions de cada grup.

Respecte dels casos presentats, cal tenir en compte que no hi ha una única via de solució o un únic col·lectiu en què intervenir. Cal tenir en compte que la mateixa activitat no preveu oferir una via de solució, sinó tan sols l'oportunitat de pensar-hi i de crear debat entre l'alumnat. En tot cas, s'exposen tot seguit algunes possibilitats formulades com a preguntes per mitjà de les quals pugueu estimular el debat i la discussió. Amb tot, es donen algunes orientacions respecte quina de les opcions pot ser la més indicada en cada cas.

EL CAS D'EN JE-LA

En Je-la comenta que al pati molts nens juguen a futbol i hi ha pilotes per tot arreu. Això fa que moltes nenes i alguns nens rebin pilotades i a més deixa poc espai per a altres jocs.

Els infants haurien de relacionar-lo amb els drets que fan referència a assegurar les bones condicions de vida dels infants (el joc és un dret fonamental). Per reflexionar sobre qui hauria d'intervenir-hi, podem plantejar les accions següents:

- Parlar-ho a l'assemblea de classe perquè el tema es discuteixi a l'assemblea de l'escola i se cerquin solucions.
- Parlar amb la seva mestra perquè entre tots els professors plantegin una solució.
- Parlar amb els seus pares perquè ho comentin amb el director i amb l'escola i puguin solucionar-ho.

La possibilitat més adequada és assumir el compromís i, per tant, poder parlar-ho a l'assemblea de l'escola, de manera que els mateixos companys s'impliquin en la solució. L'exemple també obre una oportunitat interessant per tractar temes de gènere amb el grup. Als patis, el joc de nens acostuma a ocupar molt més espai que els jocs on participen majoritàriament les nenes. S'obre una oportunitat interessant per tractar el tema.

EL CAS DE LA BELINDA

La Belinda s'ha adonat que en Bernat, que va en cadira de rodes, no pot entrar al parc del barri perquè cal pujar i baixar escales. Que no li poden posar més fàcil?

Aquest cas està relacionat amb la necessitat de prestar una atenció específica a infants en situacions especials. També podríem relacionar-lo amb la possibilitat de poder accedir a escenaris de joc. Sobre com afrontar les possibles millores, podem proposar el següent:

- Exposar el tema a l'escola, a la família, a alguna associació o entre un grup de companys per adreçar-se amb el Bernat a l'ajuntament i demanar una solució. Si a l'ajuntament no l'escolten, pot adreçar-se al Síndic.
- Dir a en Bernat que s'adreci a l'ajuntament, exposi el tema i, si cal, que faci una reclamació formal a les administracions que se n'encarreguen.
- Enviar una carta al Parlament de Catalunya en què s'exposi la situació.

Totes les opcions són correctes, però la més lògica és la primera. És fonamental el tema de l'acompanyament, ja que suposa una implicació per part de tothom, en Bernat se sentirà més confortat i, a més, farem més força.

És important remarcar que al Síndic de Greuges, en la majoria de casos, cal adreçar-s'hi quan s'han exhaurit les vies de diàleg i reclamació a les administracions.

EL CAS DE LA YASMINA

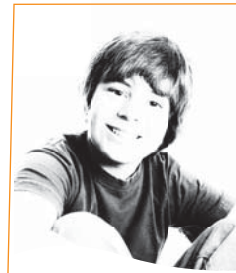
La Yasmina està molt enfadada amb uns nens de la classe que es creuen amb dret de ridiculitzar tothom i de riure-se'n. No tenen dret a faltar el respecte ni fer patir a ningú!

La situació que planteja connecta directament amb la protecció de la infància. Per cercar vies de millora es poden plantejar les accions següents:

- Parlar el tema a classe i cercar entre tots solucions que puguin tenir repercussions a tota l'escola.
- Parlar amb la direcció de l'escola perquè expulsi els alumnes que provoquen aquestes situacions.
- Parlar amb la policia local i demanar-li que vigili aquestes situacions.

En aquests casos, és fonamental que pugui haver-hi diàleg entre tots i sobretot una ferma postura en contra d'aquest tipus de situacions. La segona opció pot ser la més indicada perquè la primera i la tercera no sembla que potenciïn gaire aquest diàleg.

EL CAS D'EN JORDI

En Jordi explica que la Berta, una amiga de la seva germana, està trista perquè viu en un centre d'acollida diferent del que viu el seu germà i li agradaria poder estar al mateix centre per poder veure'l més sovint.

Com el cas de la Belinda, té a veure amb l'atenció a infants que viuen en situacions especials. Els suggeriments de millora per motivar el diàleg són els següents:

- Dir a la Berta que parli de la situació amb els seus educadors i, si encara li queden dubtes o troba que no l'ajuden a solucionar-ho, posar-se en contacte amb el Síndic de Greuges.
- Enviar cartes als diaris en què s'expliquin aquestes situacions perquè tothom pugui prendre'n consciència i proposar accions.
- Ajudar la Berta a escriure una carta al president de la Generalitat en què li exposi la seva petició.

La primera opció és la més encertada, ja que és a la casa d'acollida on faran tot el possible per escoltar-la i atendre la seva petició. En tot cas, cal remarcar que el Síndic sempre estarà disposat a escoltar i llegir els missatges que els infants li facin arribar. I sempre s'hi posarà en contacte per intentar-los ajudar o per informar-los si és o no la figura adequada per resoldre el problema.

Un cop els infants hagin debatut els diversos casos, es farà la posada en comú. Serà fonamental recollir al llarg de les exposicions les idees clau dels alumnes respecte d'allò que identifiquen com a injustícia i respecte d'aquelles accions que han proposat per cercar la millora o la solució.

La pregunta que es formulen els personatges al final de la sessió és la que dóna pas al tema entorn del qual se centrarà la propera sessió. Convé, per crear expectatives en el grup, que tinguin clar que el paper del Síndic és defensar les persones. Quan intervé, en quines situacions i com ho fa seran els aspectes als quals s'intentarà donar resposta en les sessions següents. Per desvetllar als alumnes més interès, podem animar-los a cercar informacions sobre aquesta figura a la premsa, a Internet o demanant el parer a les seves famílies.

RECURSOS PER AMPLIAR EL TEMA

LES TRES BESSONES I ELS DRETS DE LA INFÀNCIA

Aquesta senzilla publicació de la Regidoria de Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona convida els alumnes a conèixer els seus drets i alhora aporta reflexions interessants sobre els seus deures i responsabilitats.

En aquest enllaç podeu descarregar el PDF: AJUNTAMENT DE BARCELONA.

Les Tres Bessones i els Drets de la Infància:
<http://www.bcn.cat/infancia/pdf/catala/Les%20tres%20bessones%20i%20els%20drets%20dels%20infants.pdf>
(Consulta 14.05.08)

Arribats a aquesta nova activitat, els infants ja saben que, com a ciutadans i ciutadanes, tenen drets i també el compromís de participar i contribuir a la millora de les situacions que els envolten.

Ara és el moment de conèixer qui s'ha d'ocupar de garantir-los i de fer-los complir. Ens centrarem a conèixer una de les institucions que se n'encarrega: el Síndic de Greuges.

En aquesta nova activitat, a més, s'empra un recurs motivador i força eficaç, Internet, tot treballant els continguts i seguint la pauta de cerca, selecció i recollida d'informació d'una *miniquest*. Tota l'estructura i la seqüència didàctica de l'activitat es detallen en el mateix web de manera que els alumnes puguin seguir les orientacions que s'hi proposen.

OBJECTIUS

- Reconèixer quina és la funció del Síndic de Greuges
- Diferenciar en quines situacions pot intervenir i en quines no
- Extreure informació d'Internet amb uns objectius concrets
- Seleccionar la informació necessària
- Recollir la informació seleccionada en un document

CONTINGUTS RELACIONATS

- Funció del Síndic de Greuges
- Situacions en les quals pot actuar
- Com ens hi podem adreçar

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Durada aproximada: 50 minuts. Depenent de les habilitats del grup en la cerca d'informació a la xarxa i de les dinàmiques de treball col·laboratiu, es pot allargar fàcilment. Es recomana valorar la possibilitat de dedicar-hi dues sessions.

La sessió s'estructura a partir dels moments següents:

- Plantejament del tema: *Quan no hi ha dret*
- Proposta de treball: *Miniquest sobre el Síndic*

Plantejament del tema: *Quan no hi ha dret*

Introduïrem els infants en l'objectiu de la nova activitat explicant-los que aquest cop utilitzarem el recurs de la cerca d'informació a Internet seguint la pauta d'una *miniquest* per conèixer qui és el Síndic de Greuges, què fa i com actua.

La dinàmica de treball d'una *miniquest* se centra en la resolució d'una tasca, incògnita o problema per mitjà d'una cerca d'informació guiada per Internet. Els alumnes hauran d'accedir a la URL de la *miniquest*, on trobaran explicades i desglossades les tasques que hauran de fer. Concretament, en accedir a la *miniquest* hi trobaran els apartats següents:

Quan no hi ha dret Fitxa 4

Els quatre amics han quedat a casa de la Yasmina per investigar una mica per Internet què és i què fa el Síndic de Greuges. En Jordi ha proposat planejar bé la feina per no deixar-se res de banda i, després de parlar-s'ho, entre tots han decidit apuntar el que volen saber i, amb l'ajut del germà de la Yasmina, han preparat una petita *miniquest* per fer-la plegats.

Miniquest sobre el Síndic

Un cop dissenyada la *miniquest*, els nostres amics volen aconseguir, navegant per la xarxa:

- Elaborar una definició del Síndic de Greuges.
- Fer una llista de les situacions que el Síndic pot ajudar a resoldre.
- Saber com ens hem d'adreçar al Síndic perquè ens atengui.

Per fer-ho vosaltres també, connecteu-vos a aquesta adreça per poder participar en la recerca i omplir la fitxa que podreu descarregar-vos.

<http://www.sindic.cat/infants>

Després d'una estona d'investigació, i un cop emplenada la fitxa, tots tenen una idea molt més clara de la missió del Síndic de Greuges.

En Jordi proposa posar-s'hi en contacte per mirar de resoldre algunes de les situacions que han comentat darrerament i queden per fer-ho la propera vegada que es troben.

Quan no hi ha dret, el Síndic amb tu! Educació primària - Material de l'alumne PÀG. 1

- **Presentació**, que situarà els nois i noies en la situació de partida i on coneixeran la incògnita a resoldre.
- **Tasques**, amb la llista de preguntes que ens donaran la informació per respondre la incògnita plantejada.
- **Producte**, on es detallen les característiques del producte final que s'ha d'elaborar a partir de les informacions recollides. En aquest cas es planteja elaborar un senzill article per incloure a la revista informativa de l'escola.

Aquesta fase introductòria serà el moment on crearem els grups de treball. Recomanem fer grups de dos o tres membres perquè puguin repartir i estructurar la feina en equip.

Proposta de treball: Miniquest sobre el Síndic

És necessari desenvolupar aquesta part de l'activitat en una sala amb ordinadors i accés a Internet. Cal assegurar que cada grup tingui com a mínim un ordinador.

Un cop estiguin distribuïts, els indicarem la URL a la qual han de connectar-se per poder seguir la pauta de la *miniquest* (www.sindic.cat/infants) i deixarem que interactuïn amb el material en línia.

Amb la pantalla de la *miniquest* al davant, els explicarem que l'activitat està dissenyada perquè ells mateixos segueixin les informacions que la pàgina els dona. En tot cas, sí que cal informar-los que consta de tres moments:

- 1. Presentació**, en què es planteja un problema o una incògnita a solucionar.
- 2. Tasques**, amb la llista de preguntes que cal respondre per poder trobar la solució a la incògnita principal i la llista de pàgines web on trobaran la informació que necessiten. A més, a la pàgina, hi trobaran una plantilla de Word per recollir de forma endreçada les diverses informacions (la plantilla es pot emplenar al mateix ordinador o a mà, l'objectiu és recollir els continguts necessaris per poder elaborar el producte final).
- 3. Producte**, on s'explica què és el que han d'elaborar per presentar i comunicar les diverses informacions recollides. En aquest cas, es demana que els alumnes elaborin un article per presentar a la resta d'alumnes de l'escola qui és el síndic. A partir d'aquí es tracta que descobreixin les diverses pàgines de l'activitat per entendre bé el que se'ls demana. El nostre paper en aquest moment pot ser el d'acompanyar-los si veiem que necessiten la nostra orientació.

A partir d'aquí es tracta que els alumnes descobreixin les diverses pàgines de l'activitat per entendre bé el que se'ls demana. El nostre paper en aquest moment pot ser el d'acompanyar-los si veiem que necessiten la nostra orientació.

D'altra banda, atès que l'activitat està pautaada des de la mateixa pàgina de la *miniquest*, a més d'orientar-los en la cerca, si cal, haurem de vetllar perquè acabin la feina segons els terminis de temps previstos.

En concret, la *miniquest* planteja cercar informació sobre els temes següents:

1. Qui és el síndic?

Quin és el seu nom?

Treballa sol el síndic o amb altres persones?

Qui són aquestes persones? De què s'encarreguen?

2. Què fa el Síndic de Greuges?

De què es preocupa especialment el Síndic?

Soluciona els problemes dels ciutadans amb d'altres ciutadans o dels ciutadans amb les administracions?

Què fa quan li arriba una queixa?

Posa multes o sancions?

També elabora informes i recomanacions perquè les administracions millorin els seus serveis a la ciutadania?

3. Un cop tinguem clara la definició del que és i què fa el Síndic de Greuges, passareu a la següent pregunta: **En quines situacions podem demanar-ne la intervenció?**

El Síndic de Greuges pot intervenir en qualsevol situació?

Posa tres exemples en els quals sí que hi pot intervenir.

En el cas de maltractaments a infants i joves, hi intervé sempre?

4. Com podem fer arribar al Síndic una situació per demanar-ne la intervenció?

Només podem posar-nos en contacte amb el Síndic per telèfon?

De quines altres maneres podem fer arribar les nostres queixes o opinions?

Cadascuna de les preguntes formulades té un enllaç que porta els alumnes a una pàgina web on es fa referència al contingut concret de la pregunta en qüestió.

Ja en la darrera fase de l'activitat, a l'hora de presentar la informació seleccionada, cal que insistim en els aspectes que han de tenir en compte per elaborar el seu article. Des del mateix apartat *Producte*, es suggereixen alguns recursos i enllaços que ofereixen les pistes necessàries per elaborar-ho.

Un cop tothom hagi finalitzat, es pot fer una posada en comú per valorar fins a quin punt coincideixen, contrastar si les preguntes han estat ben respostes i compartir les diverses formes de representar-les.

En finalitzar la sessió, els alumnes han de tenir una idea clara de qui és el Síndic de Greuges i quin és el seu àmbit d'actuació entorn de la infància. La pregunta que es formulen els personatges al final de la sessió és la que dona pas al tema entorn del qual se centrarà la propera sessió.

En la propera sessió s'insistirà en alguns dels aspectes treballats al llarg d'aquestes darreres sessions amb l'objectiu de donar resposta a dues qüestions molt concretes:

- Conèixer en quins casos el Síndic pot ajudar-nos.
- Saber com adreçar-nos a aquesta institució.

Un cop coneguda la figura del defensor dels infants, aquesta sessió planteja un treball pràctic: analitzar situacions fictícies (encara que quotidianes) i decidir si són casos que pot tractar el Síndic. S'espera que amb aquest exercici els alumnes es facin una idea clara dels temes en els quals la figura del defensor de la infància els pot donar suport.

D'altra banda, per contribuir a la confiança en aquesta figura, es proposa una primera presa de contacte amb el defensor de les persones fent-li arribar una queixa o una opinió. Tot i que ja sabran que hi ha diferents canals per adreçar-s'hi, la proposta planteja de fer-ho pel web d'infants del Síndic de Greuges:

<http://www.sindic.cat/infants>

OBJECTIUS

- Reconèixer els casos que el defensor dels infants atén
- Saber com adreçar-se al defensor dels infants
- Valorar l'ajuda que aquesta figura pot significar
- Valorar positivament l'oportunitat de poder expressar una opinió per contribuir a millorar situacions que els amoïnen

CONTINGUTS RELACIONATS

- Les funcions del defensor dels infants
- Els diferents canals per adreçar-nos al Síndic
- Els procediments per fer arribar a l'adjunt al síndic per a la infància una queixa o una opinió

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Durada aproximada: 50 minuts. Depenent de la implicació del grup i del temps que ocupin les discussions, pot allargar-se fàcilment.

La sessió s'estructura a partir dels moments següents:

- Plantejament del tema: *El Síndic amb tu*
- Proposta de treball: *És un cas per al Síndic?*

Plantejament del tema: El Síndic amb tu

És interessant començar la sessió recordant o repassant la fitxa que els alumnes van elaborar durant la resolució de la *miniquest* la passada sessió. Convé assegurar-se que els infants recorden quines són les funcions del Síndic i en quins casos és competent.

Copsar quins són els temes que recorden sobre el Síndic us facilitarà decidir quines ajudes necessitarà cadascú per fer les activitats i alhora conèixer fins a quin punt han estat efectives les recerques realitzades en la sessió anterior.

El Síndic amb tu
Fitxa 5

Després de conèixer bé el paper del Síndic, els quatre amics s'han fixat en totes les qüestions que els amoïnen i volen saber del cert si el Síndic hi pot intervenir. Per esbrinar-ho, han decidit que cadascun presentarà un cas i els altres faran de Síndic per valorar-lo.

És un cas per al Síndic?

En Je-la vol dir-li al Síndic que a casa seva la seva germana gran té una habitació per a ella sola i que ell dorm a la mateixa habitació que el seu germà petit i que no hi ha dret.

Què penses que li diran els seus amics?

El Síndic pot ocupar-se'n

El Síndic no s'ocupa d'aquestes qüestions

A la Belinda li preocupa un grup de nois de la seva edat que hi ha al seu barri que s'estan tot el dia al carrer sense que ningú no se n'ocupi i sense anar a escola. Pensa que el Síndic hauria de saber-ho per poder fer el que calgui.

Què penses que li diran els seus amics?

El Síndic pot ocupar-se'n

El Síndic no s'ocupa d'aquestes qüestions

La Yasmina està farta que alguns nens empenyin cada dia en Toni, un company de la classe. En Toni està molt disgustat, però no vol queixar-se per no fer-se notar.

Què penses que li diran els seus amics?

El Síndic pot ocupar-se'n

El Síndic no s'ocupa d'aquestes qüestions

En Jordi voldria que al parc hi haguessin més arbres que fessin ombra per poder jugar més a gust a l'estiu, i pensa que el Síndic podria parlar amb l'ajuntament perquè en plantés més.

Què penses que li diran els seus amics?

El Síndic pot ocupar-se'n

El Síndic no s'ocupa d'aquestes qüestions

Quan **no hi ha dret**, el Síndic amb tu!
Educació primària - Material de l'alumne PÀG. 1

Proposta de treball: És un cas per al Síndic?

L'activitat proposa un gran debat en grup per decidir quins casos pot atendre el Síndic i per què.

Es facilita un senzill guió de preguntes per orientar la discussió amb els alumnes:

- Quin és el tema de la queixa?
- Podem recórrer a algú altre per resoldre el cas (família, amics, ajuntament, etc.)? A qui? Com o què li explicaríeu?
- Definitivament penseu que és un cas per al defensor dels infants? Per què?

De manera sintètica es presenten quines haurien de ser les respostes per a cada un dels casos.

El cas d'en Je-La

En Je-la troba injust que la seva germana tingui una habitació més gran que ell.

Ho pot parlar amb la seva família i amb la seva germana, mirar de conèixer les raons d'aquesta diferència i intentar arribar a un acord.

Tot i que cal parlar, aquest és un fet estrictament privat que no vulnera cap dret i no pot ser atès pel Síndic.

El cas de la Belinda

La Belinda es preocupa per uns infants que s'estan al carrer i no van a l'escola.

Pot comentar el tema amb la seva família, fins i tot explicar-lo a l'escola per conèixer l'opinió dels mestres i els companys, però, atès que es tracta d'un dret dels infants, caldria que el fes arribar al defensor dels infants.

Definitivament, aquest és un cas per al Síndic.

El cas de la Yasmina

La Yasmina pateix per un company que se sent assetjat a l'escola.

És un tema complicat. Com ho explica als mestres sense traïr la confiança d'en Toni? En tot cas, si troba la manera, caldria intentar-ho. Evidentment, aquest és un tema prou important per comentar-lo amb tota la confidencialitat que requereixi amb els companys i amb la família. Però a més pot fer arribar la seva preocupació al defensor dels infants. Ell sempre farà alguna cosa per resoldre la situació.

Amb tota seguretat aquest sí que és un cas per al Síndic.

El cas d'en Jordi

En Jordi es queixa que els parcs de la seva ciutat no estan ben condicionats.

Aquest cas és molt interessant per fer-lo arribar a l'ajuntament i conèixer quins són els plans de l'Administració local sobre això.

Pot adreçar-se a l'ajuntament de manera personal, però també pot fer-ho per mitjà d'algun consell d'infants o per mitjà d'alguns dels mecanismes de comunicació amb el ciutadà que el consistori posa a l'abast dels ciutadans (llocs web, bloc de l'alcalde, etc.).

En cas que no rebi cap resposta o que consideri que la resposta no és convenient, llavors sí que pot demanar ajuda al defensor dels infants, ja que el seu cas està relacionat amb el dret a gaudir d'esbarjo.

La sessió finalitza amb la proposta que els alumnes facin una primera presa de contacte real amb el Síndic omplint i enviant una queixa o opinió sobre un tema concret de la seva realitat quotidiana.

Aquesta comunicació pot elaborar-se de forma individual o col·lectiva en funció de les característiques del grup i del temps disponible.

Amb aquesta activitat finalitza el programa **QUAN NO HI HA DRET, EL SÍNDIC AMB TU!** Un cop feta, serà el moment d'omplir la fitxa de valoració que es troba al final del material de l'alumne i així poder copsar els resultats d'haver-la treballada.

Bibliografia

- DEPARTAMENT DE BENESTAR SOCIAL (2001). *Convenció sobre els drets de l'infant*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- PARLAMENT DE CATALUNYA (1998). *Els drets de l'infant*. Barcelona: Publicacions del Parlament de Catalunya.
- FLEKKOY, M.G. (1997). *A voice for children. Speaking out as their Ombudsman*. London: Jessica Kingsley Publisher.
- VERHELLEN, E. (2002). *La Convención sobre los Derechos del Niño: trasfondo, motivos, estrategias, temas principales*. Anvers: Editorial Garant.
- LA PAERIA (1997). *Parlen els infants: Convenció sobre els Drets de l'Infant, reescrita pels nois i noies de Lleida*. Lleida: la Paeria.
- ORGANIZACIÓN MUNDIAL CONTRA LA TORTURA (2002). *Derechos del niño en España*. Ginebra: OMCT.
- FUNDACIÓ AKWABA (1998). *Els drets de tots els nens i les nenes del món*. Barcelona: Fundació Akwaba.
- ALONSO, J.M.; MANCILLA, F. (coord.) (1998). *El petit llibre dels drets humans*. Barcelona: Institut de Drets Humans de Catalunya/Edicions Raima.
- SENILLOSA, I. (1999). *El dret a ser nen. Pau per a la infància ara mateix*. Barcelona: Intermón.
- AJUNTAMENT DE BARCELONA (2007). *El Context escolar i els infants en risc de maltractament*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona.
- MEIREU, P. (2003). *El pedagog i els drets de l'infant, història d'un malentès?* Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat, col·lecció Temes d'Infància, 44.
- GÓMEZ TERREROS, I. (1997). *Los profesionales de la salud ante el maltrato infantil*. 2a edició. Granada: Editorial Comares.
- ASSOCIACIÓ DE MESTRES ROSA SENSAT (2006). *Drets i responsabilitats d'infants i joves*. Barcelona: Associació de Mestre Rosa Sensat.
- ALONSO, J.M. [et al.] (1996). *El Llibre d'en Pau. Guia per a l'abordatge del maltractament en la infància per als professionals de la salut*. Barcelona: Departament de Sanitat i Seguretat Social; Departament de Justícia (Direcció General d'Atenció a la Infància); Institut Català de la Salut; ACIM.
- MARGARIT, M.; RAMIRO, X. (1998). *El secret de l'Anna. Abusos sexuals a menors*. Barcelona: PAU.
- INSTITUT D'EDUCACIÓ DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA (2006). *Qui posa les regles del joc?* Barcelona: Ajuntament de Barcelona.
- SECRETARIA DE FAMÍLIES I D'INFÀNCIA (2005). *Créixer amb tu. Els infants de 0 a 18 mesos*. Barcelona: Departament de Benestar i Família.
- CRUZ ROJA JUVENTUD (1997). *Los derechos humanos en la escuela... es tarea de todos y de todas*. Madrid: Cruz Roja Juventud.
- MINISTERIO DE TRABAJO Y ASUNTOS SOCIALES (1999). *Prevención de abusos sexuales a menores*. Salamanca: MTAS.
- DEPARTAMENT DE BENESTAR I FAMÍLIA (2004). *Maltractaments físics a nadons i menors*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- ALONSO, J.M.; FONT, P.; RODRÍGUEZ, J.; VAL, A. (1999). "Ep! NO Badis". *Programa comunitari de prevenció de l'abús sexual i altres maltractaments infantils*. Barcelona: ACIM.
- RUXTON, S. (1998). *Explotación sexual infantil. Plan de acción para Europa*. Estocolm: Alianza Save the Children.
- SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA (2007). *Protocol marc d'actuacions en casos d'abusos i altres maltractaments greus a menors*. Barcelona: Síndic de Greuges de Catalunya.
- DEPARTAMENT DE SALUT I DEPARTAMENT D'ACCIÓ SOCIAL I CIUTADANIA (2008). *Protocol clínicoasistencial d'actuacions en maltractaments infantils*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- SECRETARIA PER A LA IMMIGRACIÓ. COMISSIÓ INTERDISCIPLINÀRIA D'EXPERTS (2002). *Protocol d'actuacions per a prevenir la mutilació genital femenina*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

A l'apartat Enllaços d'interès del web d'infants del Síndic (<http://www.sindic.cat/infants>) trobareu informació d'organitzacions i entitats de l'àmbit de la infància.

Quan **no hi ha dret,**
el Síndic amb tu!

Què en saps, del Síndic de Greuges?

Valoració inicial

Tot just avui iniciem un recorregut que esperem que et serveixi per conèixer el Síndic de Greuges. Abans de començar, però, volem plantejar-te un seguit de preguntes.

És possible que ara no en coneguis totes les respostes, però tria una de les opcions, la que et sembli més apropiada. Endavant!

Has sentit mai parlar del Síndic de Greuges?

- Sí No

A quins mitjans?

- Diaris
 TV
 Internet
 Altres

Què diries que és el Síndic de Greuges?

- Un edifici històric
 El títol d'una novel·la del segle XXI
 Una institució democràtica

Amb quin d'aquests temes el relacionaries?

- La defensa dels drets de les persones
 La pressió fiscal
 La literatura

Penses que pot oferir-te algun servei? Quin d'aquests?

- Defensar-me quan no s'hagin respectat els meus drets
 Ajudar-me a cercar informació per a les vacances
 No pot oferir-me cap servei

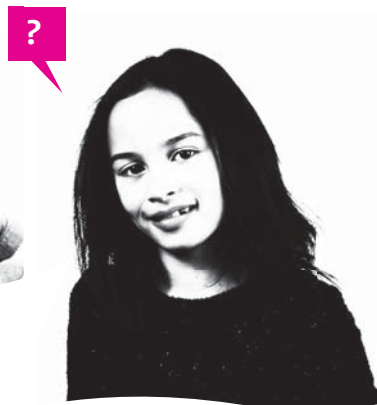
Com podries contactar amb el Síndic de Greuges?

- Per correu electrònic
 Per telèfon
 Adreçant-te a la seu del Síndic

Els propers dies coneixeràs millor què és el Síndic i per a què serveix. També descobriràs moltes coses sobre els teus drets i altres temes que t'afecten directament com a ciutadà o ciutadana. Prepara't!

Jordi

Yasmina

Je-la

Belinda

En Jordi, la Yasmina, en Je-la i la Belinda aviat aniran a fer una visita al Síndic de Greuges amb l'escola. Com que estan tots molt encuriosits, en Je-la ha mirat per Internet el web del Síndic i ha llegit que el Síndic defensa els drets de les persones. Què és això dels drets?– es pregunten tots.

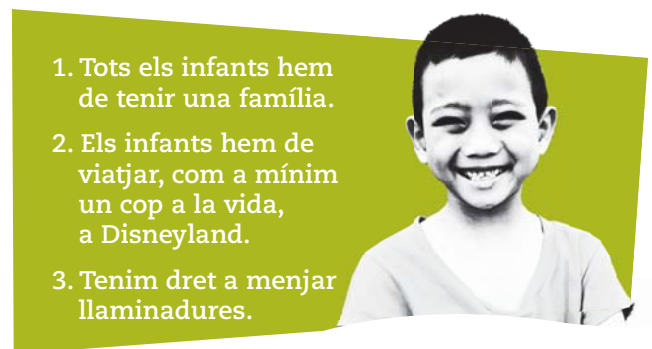
Què és un dret?

Investigant, investigant, han esbrinat que els drets recullen tot allò imprescindible perquè les persones puguin viure amb bones condicions i que els infants tenen uns drets especials. Ràpidament, tots han començat a pensar quins haurien de ser aquests drets, però sembla que s'han embolicat una mica.

Llegiu el que diu cadascú i marqueu els que penseu que són realment drets.

1. Tenim dret a triar el sopar cada dia.
2. Cap infant pot ser maltractat per ningú.
3. Tots els infants tenim dret a anar a dormir a l'hora que vulguem.

1. Tots els infants hem de tenir una família.
2. Els infants hem de viatjar, com a mínim un cop a la vida, a Disneyland.
3. Tenim dret a menjar laminadures.

1. Tots els infants tenim dret a estudiar i aprendre.
2. Tenim dret que ens cuidin i ens estimin.
3. Els infants hem de rebre una paga setmanal.

1. Els infants tenim dret a donar la nostra opinió.
2. Tots els infants hem de poder anar al metge quan estem malalts.
3. Tenim dret a anar a la piscina a l'estiu.

Un cop tothom hagi decidit quins són realment drets, poseu en comú les vostres respostes per arribar a un acord.

Aquests són drets dels infants:

1

.....

2

.....

3

.....

4

.....

5

.....

6

.....

De tota manera, encara queden moltes coses per descobrir:

- Qui s'encarrega que els drets es respectin?
- Hi ha una llista on surtin tots?
- Qui els ha decidit?

Sembla que els nostres amics s'hauran d'esforçar de valent si volen tenir les coses clares.

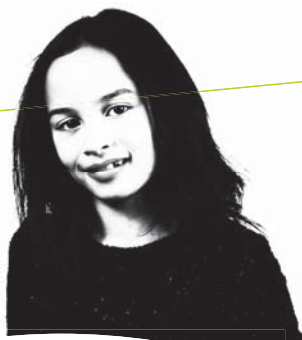
Avui, la colla d'amics ha aconseguit a la biblioteca un llibre on s'explica la Convenció sobre els drets de l'infant. S'hi recullen tots els drets reconeguts als infants per les Nacions Unides el 1989.

En una de les pàgines centrals s'explica què volien aconseguir les persones que van escriure el text de la Convenció.

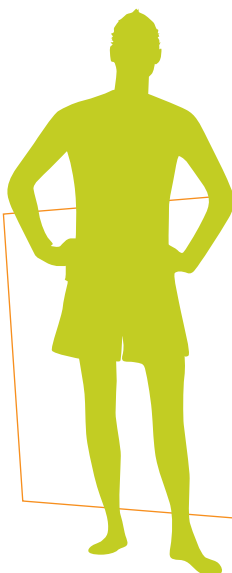
Els perquès de la Convenció sobre els drets de l'infant

Estimats col·legues, hem de vetllar perquè tots els infants tinguin cobertes les seves necessitats bàsiques, és a dir, que disposin de tot el que necessiten per poder viure en bones condicions.

I tant! A més hem de pensar a promoure lleis que emparin els infants i els protegeixin de tot allò que els pugui fer mal.

Hi estic totalment d'acord. També hem de pensar en els infants que viuen situacions socials especials, com els que tenen problemes a casa, pateixen alguna discapacitat o viuen en països en guerra. El text hi ha de pensar especialment.

No ens hem d'oblidar que l'infant és un ciutadà més i, per tant, ha de poder participar activament en la societat on viu.

Amb aquestes informacions els nostres amics entenen molt millor per què es va fer la Convenció sobre els drets de l'infant i quin tipus de drets recull.

Ara farem un joc senzill. Cadascú de vosaltres rebrà una cartolina amb un dret escrit i haurà de veure a quina de les quatre idees fonamentals correspon.

Escolteu atentament les instruccions del vostre mestre per fer-ho. Aquesta graella us ajudarà a organitzar tota la informació.

COBRIR LES NECESSITATS BÀSIQUES

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PROTEGIR

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PARTICIPAR

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

DONAR SUPORT A INFANTS EN SITUACIONS ESPECIALS

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ara ja tenim una mica més clar què són els drets dels infants i per què serveixen. Però, qui s'encarrega que es respectin? Encara falten moltes coses per esbrinar...

	Tots els infants tenen dret a amor
	Tots els infants tenen dret a rebre l'atenció necessària per créixer
	Tots els infants són iguals, sense distinció de sexe, color, religió o nacionalitat
	Tots els infants tenen dret a un nom i a una nacionalitat
	Tots els infants tenen dret a menjar de manera adequada i saludable
	Tots els infants tenen dret a l'educació
	Tots els infants tenen dret a l'atenció mèdica

	Tots els infants tenen dret a jugar
	Tots els infants tenen dret a accedir a la seva cultura
	Tots els infants tenen dret a un medi ambient saludable i no contaminat
	Tots els infants han de ser protegits de qualsevol forma d'exploració, abús o abandonament
	Cap infant no ha de patir explotació laboral
	Cap infant no ha de patir cap tipus d'abús
	Tots els infants han de ser protegits de la guerra

	Cap infant no ha de patir abús sexual
	Tots els infants tenen dret a expressar-se lliurement
	Tots els infants tenen dret a ser respectats en els seus valors i opinions
	Els infants tenen dret a expressar les seves opinions
	Els infants tenen dret a practicar la seva religió
	Els infants tenen dret a associar-se amb d'altres
	Els infants tenen dret a la informació

	Els infants amb situacions especials físiques, psíquiques o socials tenen dret a rebre una atenció especial
	Els infants sense família tenen dret a una protecció especial
	Els infants refugiats tenen dret a assistència especial
	Els infants amb discapacitats tenen dret a atenció especial
	Els infants en conflicte amb la llei tenen dret a assistència especial

Per facilitar l'activitat, us recomanem que feu una còpia a color d'aquesta fitxa.

Ara que els nostres amics coneixen quins són els drets de tots els infants, veuen certes situacions amb uns altres ulls i diuen “No hi ha dret!”, i després discuteixen sobre què caldria fer.

El que no tenen tan clar és qui se n'hauria de fer càrrec. Tot pensant-hi han fet una petita llista de qui pensen que s'hauria d'encarregar que es respectessin els drets dels infants.

Qui se n'ocupa?

Mireu la llista i marqueu quins penseu que són responsables que es respectin els drets dels infants.

Els amics i els companys

Tothom, ningú no pot deixar passar determinades situacions

El govern del país

La policia

La família

El Síndic de Greuges

Després, han comentat algunes situacions que coneix cadascú i on pensen que no es respecten els drets d'algun infant. Llegiu-ho i digueu si penseu que s'està vulnerant algun dret i, si és així, qui penseu que hi hauria d'intervenir.

En Je-la comenta que al pati molts nens juguen a futbol i hi ha pilotes per tot arreu. Això fa que moltes nenes i alguns nens rebin pilotades i a més deixa poc espai per a altres jocs.

Penses que es vulnera algun dret? Quin?
Què caldria fer i qui se n'hauria d'ocupar?

La Belinda s'ha adonat que en Bernat, que va en cadira de rodes, no pot entrar al parc del barri perquè cal pujar i baixar escales. Que no li poden posar més fàcil?

Penses que es vulnera algun dret? Quin?
Què caldria fer i qui se n'hauria d'ocupar?

La Yasmina està molt enfadada amb uns nens de la classe que es creuen amb dret de ridiculitzar tothom i de riure-se'n. No tenen dret a faltar el respecte ni fer partir a ningú!

Penses que es vulnera algun dret? Quin?
Què caldria fer i qui se n'hauria d'ocupar?

En Jordi explica que la Berta, una amiga de la seva germana, està trista perquè viu en un centre d'acollida diferent del que viu el seu germà i li agradaria poder estar al mateix centre per poder veure'l més sovint.

Penses que es vulnera algun dret? Quin?
Què caldria fer i qui se n'hauria d'ocupar?

En acabar de parlar, en Jordi diu que si el Síndic és el defensor de les persones potser totes les solucions passen per les seves mans, però la Yasmina pensa que això no pot ser, que el Síndic només actua en determinats casos.

Entre tots decideixen investigar una mica per Internet per treure'n l'aigua clara.

Els quatre amics han quedat a casa de la Yasmina per investigar una mica per Internet què és i què fa el Síndic de Greuges.

En Jordi ha proposat planejar bé la feina per no deixar-se res de banda i, després de parlar-s'ho, entre tots han decidit apuntar el que volen saber i, amb l'ajut del germà de la Yasmina, han preparat una petita *miniquest* per fer-la plegats.

Miniquest sobre el Síndic

Un cop dissenyada la *miniquest*, els nostres amics volen aconseguir, navegant per la xarxa:

- Elaborar una definició del Síndic de Greuges.
- Fer una llista de les situacions que el Síndic pot ajudar a resoldre.
- Saber com ens hem d'adreçar al Síndic perquè ens atengui.

Per fer-ho vosaltres també, connecteu-vos a aquesta adreça per poder participar en la recerca i omplir la fitxa que podreu descarregar-vos.

<http://www.sindic.cat/infants>

Després d'una estona d'investigació, i un cop emplenada la fitxa, tots tenen una idea molt més clara de la missió del Síndic de Greuges.

En Jordi proposa posar-s'hi en contacte per mirar de resoldre algunes de les situacions que han comentat darrerament i queden per fer-ho la propera vegada que es troben.

Després de conèixer bé el paper del Síndic, els quatre amics s'han fixat en totes les qüestions que els amoïnen i volen saber del cert si el Síndic hi pot intervenir.

Per esbrinar-ho, han decidit que cadascun presentarà un cas i els altres faran de Síndic per valorar-lo.

És un cas per al Síndic?

En Je-la vol dir-li al Síndic que a casa seva la seva germana gran té una habitació per a ella sola i que ell dorm a la mateixa habitació que el seu germà petit i que no hi ha dret.

Què penses que li diran els seus amics?

El Síndic pot ocupar-se'n

El Síndic no s'ocupa d'aquestes qüestions

A la Belinda li preocupa un grup de nois de la seva edat que hi ha al seu barri que s'estan tot el dia al carrer sense que ningú no se n'ocupi i sense anar a escola. Pensa que el Síndic hauria de saber-ho per poder fer el que calgui.

Què penses que li diran els seus amics?

El Síndic pot ocupar-se'n

El Síndic no s'ocupa d'aquestes qüestions

La Yasmina està farta que alguns nens empenyin cada dia en Toni, un company de la classe. En Toni està molt disgustat, però no vol queixar-se per no fer-se notar.

Què penses que li diran els seus amics?

El Síndic pot ocupar-se'n

El Síndic no s'ocupa d'aquestes qüestions

En Jordi voldria que al parc hi haguessin més arbres que fessin ombra per poder jugar més a gust a l'estiu, i pensa que el Síndic podria parlar amb l'ajuntament perquè en plantés més.

Què penses que li diran els seus amics?

El Síndic pot ocupar-se'n

El Síndic no s'ocupa d'aquestes qüestions

Amb tot el que heu descobert del Síndic, i seguint les indicacions del vostre mestre, penseu ara per grups una qüestió en què el Síndic hauria d'intervenir.

Un cop triada, ompliu el formulari i presenteu la queixa al grup de companys que fan de Síndic perquè us diguin si us poden ajudar i com.

Inici	Saps qui som?	Els teus drets	Queixa't i pregunta	Activitats	Material per a escoles i instituts	Enllaços d'interès
-------	---------------	----------------	---------------------	------------	------------------------------------	--------------------

- **Vull presentar una queixa**
- Quines queixes pot atendre el Síndic?
- Què passarà amb la meva queixa?
- Vull fer una consulta

Queixa't i pregunta

Explica'ns aquí mateix la teva queixa

Només has d'omplir aquest formulari amb les teves dades i la queixa que tens per al defensor dels infants i els joves i clicar el botó [ENVIA](#).

Nom:
Cognoms:
Domicili:
Població: CP:
Edat: Telèfon de contacte:
Correu electrònic:
Motiu de la queixa:

 O DESCARREGA'T AQUÍ L'IMPRES PER FER-LA
Per omplir-ho i enviar-ho
• Per correu a Josep Anselm Clavé, 31, 08002, Barcelona
• Per fax al fax 933 013 187

Ara sí que la Yasmina, en Jordi, la Belinda i en Je-la estan preparats per visitar el Síndic de Greuges. Sempre que el necessiteu el podreu trobar a:

<http://www.sindic.cat/infants>

Tel.: 93 301 80 75

Adreça: Passeig de Lluís Companys, 7
08003 Barcelona

Correu electrònic: infancia@sindic.cat

Què hem descobert sobre el Síndic de Greuges?

Valoració final

Un cop finalitzat el treball realitzat al llarg d'aquestes setmanes, et proposem tornar a respondre l'enquesta amb la qual es va iniciar el programa, te'n recordes?

Intenta ara respondre aquestes preguntes:

Has sentit parlar del Síndic de Greuges al llarg del programa en algun mitjà de comunicació?

- Diaris
- TV
- Internet
- Altres

Què diries que és, ara?

- Un edifici històric
- El títol d'una novel·la del segle XXI
- Una institució democràtica

Amb quin d'aquests temes relaciones el Síndic?

- La defensa dels drets de les persones
- La pressió fiscal
- La literatura

Penses que pot oferir-te algun servei? Quin d'aquests?

- Defensar-me quan no s'hagin respectat els meus drets
- Ajudar-me a cercar informació per a les vacances
- No pot oferir-me cap servei

Com podries contactar amb el Síndic de Greuges?

- Per correu electrònic
- Per telèfon
- Adreçant-te a la seu del Síndic

Esperem que puguis copsar l'avenç que has fet sobre el tema, però encara volem anar una mica més enllà. Intenta respondre molt sintèticament aquestes preguntes. Així et serà possible conèixer el que t'ha aportat el programa:

Penses que, si en tinguessis necessitat, sabries com contactar amb el Síndic?

.....

Quin canal de comunicació triaries per posar-t'hi en contacte?

.....

Penses que fer arribar les teves opinions al Síndic pot tenir alguna utilitat? Per què?

.....

En vols conèixer alguna cosa més? Quina?

.....